

Billie hidtil har holdt mig tilbage, fordi vi havde det Held, at Forslagets Hovedforfatter var Medlem af Thinget, og det, derfor syntes mig naturligt, at der gaves ham Leilighed til først at udtale sig dels i Almindelighed, og dels om Enkelthederne, efter den Anledning, der fra ærede Medlemmers Side dertil blev givet, vil Thinget se, at der ikke er nogen Opfordring for mig til nu at gaa ind paa Sagens Enkeltheder. Men det maa derimod være mig tilladt at komme tilbage til det Udgangspunkt, som det ærede 6te Medlem for Kjøbenhavn (Nellemann), tog, da han først havde Ordet, nemlig, at en Sag, som denne, unegtelig er stillet noget anderledes, end adskillige andre Lovforslag. Jeg tror, at jeg tør gjøre dette Synspunkt gjældende uden at vække Anstød, skjøndt det, vi her have at gjøre med, er et Lovforslag, der er kommet fra Justitsministeriet. Det er nemlig, saa heldigt, at jeg med Hensyn til Bedømmelsen af Billiaene for et saadant Lovforslags Gjennemførelse ganske kan henholde mig til, hvad jeg selv i sin Tid — det er nu omtrent 7 Aar siden — udtalte, da Udkastet til Straffeloven kom frem. Jeg har just opfrisket min Erindring i saa Henseende, og Enhver, der vil gjøre det Samme, vil se, at jeg ikke nu her som Minister siger noget Andet med Hensyn til dette mit Forslag, end hvad jeg dengang som Medlem af Thinget gjorde gjældende med Hensyn til det da fremkomne Lovforslag. Jeg tror derhos, at netop den Behandling, som dengang blev Forslaget til Straffeloven tildel, er vel stillet til at vise, hvad man mener med, at et saadant Lovforslag er stillet, noget anderledes end mange andre Lovforslag. Man mener naturligvis ikke dermed, at det ikke gjør Krav paa en alvorlig, omhyggelig og i det Enkelte gaaende Overveelse; man mener heller ikke, at der ikke skulde kunne blive Anledning til forskjellige Endringsforslag — de, som erindres Straffelovforslagets Behandling, ville mindes, at der fremkom et ikke ubetydeligt Antal Endringsforslag til samme — men man mener, at det første Spørgsmaal, som maa stille sig frem for det Udvalg, til hvis Prøvelse Sagen kan ventes overgivet, er det, om man i det

Hele anerkjender, at der er givet et saadant Grundlag for Sagens Gjennemførelse, at det kan nytte at arbeide videre. Og dersom dette Spørgsmaal besvares bekræftende, maa dernæst de Endringsforslag, der fremkomme, stilles med en høj Grad af Besømmelse; de maa affattes med Respekt, om jeg saa maa sige, for det engang anerkjendte Grundlag, thi uden det er det umuligt at bevare Enheden og at opretholde Harmonien i Lovforslaget. Det er altsaa den almindelige Bedømmelse, der i en ganske særegen Grad maa blive afgjørende ogsaa ved Enkeltledningens Dødsfælde.

Jeg fremhævede i sin Tid med Hensyn til Straffelovforslaget, at Betingelsen for et saadant større Lovarbejdes Gjennemførelse var, at der til det Tidspunkt, da det fremkommer, hersker en almindelig Erkjendelse af de videnskabelig-praktiske Forudsætninger, fra hvilke Forslaget gaar ud, og som det skal fyldestgjøre. Noget der naturligvis ingenkunde til enhver Tid kan være Tilfældet. Der er jo nogle Retsholdsforhold, som have en saa etendommelig dansk Karakter, at de ganske naturligt opføre sig af rent indenlandsk Rod, hvorfor deres hele Udvikling ogsaa kan foregaa, om jeg saa maa sige, udenat der derved tages noget væsentlig Hensyn til fremmed Ret eller overhovedet til fremmed Retsvidenskab. Det er jo velbekjendt — for at tage et slaaende Exempel — at de enkelte Landes Landbolovgivning have noget i høj Grad Etendommeligt ved sig hver for sig. Dette forhindrer naturligvis ikke, at den, der overfluer Forholdene i det Større, kan finde en vis almindelig Udviklings Bevægelse, der gaar gennem hele Europa. Men det er Noget, der ligger fjernere; det hører til en almindeligere, dybere liggende, historisk-filosofisk Betragtning, der i Reglen ikke kan komme frem under Rigsdagsforhandlinger. Ganste anderledes var Forholdet derimod med Hensyn til Straffelovforslaget, og er det ogsaa nu med Hensyn til Konkurslovsforslaget. Hvis jeg maa bruge et Udtryk, som man vistnok naar man vil forstaa det rigtig, ikke kan tage Forargelse af, saa vil jeg sige, at det, ligesom med Hensyn til Straffelovforslaget, saaledes ogsaa her med Hensyn til Konkurs-